

Zakkaartje - Brandwonden

NHG-Behandelrichtlijn Brandwonden

1° opvang (telefonisch & ter plaatse)

1. Stop de verbranding

- Doof vlammen: rol patiënt over grond of gebruik blusdeken
- Verwijder natte, hete of verontreinigde kleding
- Elektrisch letsel: schakel stroom uit (niet-geleidend voorwerp)
- Chemisch: spoel wond 45–60 min, oog 10–20 min met lauwwarm water (15–30 °C)

2. Koel de wond

- Koel 10–20 min met lauwwarm stromend kraanwater (15–30 °C)
- Tot 3 uur na verbranding nog zinvol voor pijnverlichting
- Vermijd koud water (hypothermierisico bij groot oppervlak!)

3. Dek de wond af

- Gebruik losjes aangebracht huishoudfolie, schone doek of vaseline-/paraffinegaas
- Niet strak wikkelen, afknelling voorkomen

Spoed criteria – wanneer 112

Verwijs met spoed bij:

- Inhalatieletsel: heesheid, stridor, dyspneu, verlaagd bewustzijn, verbrande neusharen
- Chemisch letsel door gevaarlijke of onbekende stof → ook NVIC bellen: 030-274 8888
- Hoogspanning (>1000V) — ook bij beperkt uitwendig letsel
- Verbrand oppervlak ≥ 10% bij volwassenen (niet-eerstegraads)
- Verbrand oppervlak ≥ 5% bij kinderen of bejaarden

Overige spoedverwijzing (chirurg/SEH):

- Derdegraads brandwonden
- Diepe 2e graads: gelaat, handen, voeten, genitaliën, gewrichten
- Brandwonden rondom hele hals, romp of ledematen
- Brandwonden + bijkomend trauma
- Vermoeden kindermishandeling → Veilig Thuis: 0800-2000
- Wond na 2 weken niet genezen

Beoordeling diepte

TLVO inschatting

Behandeling

1e graads (erytheem)

- Rood, droog, pijnlijk, geen blaren
- Geneest binnen dagen, geen litteken
- Geen wondbedekker nodig

2e graads oppervlakkig

- Rozerood, glanzend, blaren, zeer pijnlijk
- Capillaire refill normaal
- Geneest < 2 weken, zelden litteken

2e graads diep

- Vlekkelig rozerood/wit, blaren, minder pijnlijk
- Capillaire refill vertraagd (>2 sec)
- Geneest >3 weken, vaak litteken

3e graads

- Wit/geel/bruin/zwart, leerachtig, GEEN pijn
- Capillaire refill afwezig
- Geen spontane genezing → chirurg

Handmethode (<10% TVLO)

- Hand patiënt (incl. gesloten vingers) = ~1% TVLO
- Gebruik bij klein/verspreid oppervlak

Let op: overschatting bij vrouwen/obesitas, onderschatting bij kinderen ≥5 jr

Regel van 9 (≥10% TVLO)

- Hoofd & hals: 9%
- Romp voor: 18% | Romp achter: 18%
- Arm (elk): 9% | Been (elk): 18%
- Genitaliën: 1%

Kinderen: hoofd groter, benen kleiner - zie leeftijdsspecifieke tabel

Belangrijk!

- Tel erytheem (1e graads) NIET mee bij TVLO!
- Bij twijfel: overschat liever dan onderschat

1e graads

- Geen wondbedekker nodig
- Pijnstilling: paracetamol
- GEEN corticosteroïden, NSAID's of antihistaminica lokaal

2e graads oppervlakkig

- Paraffinegaas (niet-verklevend vetgaas)
- Controle na 24–48 uur, daarna 1–2x/week
- Blaren intact laten; grote hinderlijke blaren: doorprikken met steriele naald + blaardak verwijderen

2e graads diep

- Gelvormend verband: siliconen, hydrocolloïd, alginaat, hydrofiber
- Minder wisselingen, minder pijnlijk

Alle graden

- Adequate pijnstilling (NHG-Standaard Pijn)
- Tetanusprofyaxe bij 2e/3e graads + grondcontact
- **GEEN zilversulfadiazine-crème!** (vertraagt genezing)

Controle & Follow-up

Kindermishandeling

Advies aan patiënt

Controle 2e graads brandwond:

- Altijd controle na 24–48 uur
- Daarna 1–2x per week
- Bij doortekkend verband: eerder wisselen

Contact opnemen bij:

- Pijn of ontstekingsverschijnselen (rood, warm, pusvorming)
- Wond na 2 weken niet genezen → verwijs chirurg
- Twijfel over ernst/diepte

Wees alert op psychosociale gevolgen (trauma, schuldgevoelens ouders)

Denk aan toegebracht letsel bij:

- Delay in presentatie of vaag/inconsistent verhaal
- Onduidelijke toedracht
- Andere tekenen van letsel (blauwe plekken, fracturen)
- **Contactbrandwond:** duidelijke 'afdruk', op onlogische plek voor leeftijd
- **Onderdompeling:** scherpe bovengrens, billen/perineum/benen geïsoleerd
- **Sigaretverbrandingen:** circulaire brandwonden met diepe kraters

Uitleg per type:

- 1e graads: geneest vanzelf binnen dagen, geen actie nodig
- 2e graads oppervl.: geneest <2 weken, vaak zonder litteken
- 2e graads diep: geneest >3 weken, kans op litteken
- 3e graads: chirurg behandelt, eventueel huidtransplantatie

Altijd adviseren:

- Goede pijnstilling nemen (paracetamol)
- Contact opnemen bij ontsteking of als wond na 2 weken niet geneest
- Bij nieuwe ziekenhuisopname: meld brandwond in anamnese